РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ХРИСТО БОТЕВ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2019 година

През 2019 година Регионална библиотека отбеляза 65 години от създаването си. През юни екипът получи едно от най-големите национални отличия в областта на литературата - Национална награда „Христо Г. Данов” за принос в българската книжовна култура в категория „Библиотеки и библиотечно дело” за 2019 г.

Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца и през изминалата година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация;
2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация;
3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите;
4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата;
5. Превръщане на библиотеката в притегателен център за тийнейджърите и младите хора на Враца;
6. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании;
7. Издателска и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.;
8. Утвърждаване ролята на Регионална библиотека като координационен, експертно-консултантски и квалификационен център за библиотеките от област Враца;
9. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и

библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев”.

В края на 2019 година фондът наброява 268 636 библиотечни документи на стойност 516 779.38 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна – 58.4%; художествена – 31.3%; детска научно-популярна - 4%; детска художествена литература – 6.3%. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД.

През отчетната година библиотеката участва и в двете конкурсни сесии, обявени от Министерство на културата, по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност”. Отчитаме рекорден брой нови постъпления. През годината те са 5 313 БД на стойност 58 782.74 лв., от които 5 234 книги, 60 периодични издания, 1 графично издание, 13 бр. компактдискове, 3 бр. DVD, 2 т. нотни издания. Броят им е с 1 540 повече в сравнение с 2018 г.

През 2019 г. в библиотеката от дарения са получени 1 789 библиотечни документа на стойност 15 206.70 лв.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДБФ в модул „Книги”.

Абонаментът за 2019 г. се състои от 66 заглавия, от които 40 списания и 26 вестници на стойност 4 945.28 лв.

В изпълнение на Заповед на Директора № 25/03.06.2019 г. е извършена инвентаризация на отдел „Краезнание”. Изработен е констативен протокол, като липсите са в рамките на допустимите според нормативните документи. Общо отчислени са 73 библиотечни документи по причини - остарели по съдържание; изгубени от читатели; липси при инвентаризация.

Записите в модул „Книги” на програма АБ са 75 144 бр. През отчетната година са въведени 2 053 нови записи.

Отразени са промените в класификационни индекси, сигнатури и сигли на редактирани заглавия в читателските каталози. От азбучен и систематичен каталог са извадени фишите на отчисленията на фондове „Подръчен” и „Основен” от извършената инвентаризация в предходната година.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

През отчетния период Регионална библиотека има 90 131 посещения /с 2 945 повече от 2018 г./ от реални читатели в залите на библиотеката и 139 610 виртуални от потребители, които са се възползвали от информационните ресурси чрез Интернет. Раздадени са 138 313 библиотечни документи и са регистрирани 5 009 читатели /с 209 повече от 2018 г./.

При заетите БД най-голям е делът на книгите - 80%; периодични издания - 15% и други носители - 5%. Тук съотношението се запазва, както през предходната година.

Значително е увеличено търсенето на информация от електронните бази данни - най-голям дял от тях е на ученици - 46 %; студенти - 34,2%; работещи - 14.9% и други категории - 4.2%.

Броят на справките, направени през годината е: устни - 14 411, писмени - 131; търсене в автоматизираните БД и каталози – 12 909. Общо 27 451 бр.

От дистанционните услуги, като презапис на книги по телефона и e-mail, изпълнени резервации по електронна поща, се възползваха 2 340 читатели.

По отношение на регистрирани читатели има промяна в процентно съотношение: рязко се е увеличило потреблението от ученици от горен курс - 39%.

Посещенията на уебсайта www.libvratsa.org са общо 36 641 от 21 457 уникални посетители. Информационният портал, създаден по проект **„Трансграничен център за информация и комуникация Долж - Враца“** http://iportal.libvratsa.org/wp/ регистрира за периода 46 407 посещения от 19 447 потребители.

Изграденият сайт **„Карта на времето - дигитален архив на регион Враца XX век”** - kartanavremeto-vratsa.org придобива все по-голяма популярност. В края на 2019 г. публикуваните истории са 1 500, 1 200 са ретро снимките от различни периоди на XX в., 1 400 са качените фотографии, направени по време на теренните обиколки, 600 - пълнотекстови документи - статии, краеведски и фолклорни текстове, 800 файла аудиозаписи и 60 видеоматериали, със свободен достъп до всички чрез сайта. Радва се на значителен интерес в социалните мрежи и става все по-популярна сред различни обществени и социални групи.

Сайтът регистрира 44 562 посещения от 42 758 уникални потребители.

Посещенията във Фейсбук за отчетния период са от 12 000 потребители. Към 31 декември 2019 година страницата на регионалната библиотека има 2 450 привърженици, като през изминалата година броят на хората, които са я харесали е нараснал с 577 потребители. Средно на ден достига до 1 000 потребители в социалната мрежа. По-голямата част от тях са жени на възраст от 25 до 44 години. Така чрез използване на новите технологии за общуване, изпълняваме основната си цел - да бъдем полезни, да получаваме обратна връзка и да увеличим каналите си за комуникация с публиките. Ежедневно се вслушваме в препоръките и мненията на нашите приятели, разговаряме и споделяме.

Обобщените статистики показват пътя на обществената библиотека - все по-достъпна до хората, чрез новите технологии. Усилията на екипа през последните години да направи голяма част от фондовете и ресурсите си достъпни за повече хора, чрез различни видове електронни услуги са успешни.

Включването на електронни четци в обслужването е поредна стъпка към бързото внедряване на нововъведенията в света на книгите и технологиите в отговор на потребностите на нашите потребители. Тези устройства предлагат един удобен алтернативен начин за четене. Екранът им наподобява истинска хартия, а буквите са изписани като с мастило, затова визуално усещането е за съвсем реална страница от обикновена книга. Устройствата могат да се ползват само на място в отдел „Обща читалня”. Основният акцент

при комплектуването на електронни книги е насочен върху заглавията от енциклопедичен и справочен характер.

И през 2019 г. използването на режим за достъп до Правно-информационната система се оказа изключително полезен. Освен ревизирана нормативна документация, системата предлага готови формуляри на документи, много често търсени от потребителите. Достъпът до Европейско право, нови изисквания за работа с лични данни, казуси по гражданско-процесуални искове и документация по решения и давления на ведомствени органи също е полезен за потребителите. Общият брой на извършените справки със системата АПИС е 594.

През 2019 година библиотеката предлага на своите читатели безплатен достъп до образователната онлайн платформа „Уча.се”. Материалите в нея следват официалната училищна програма и са съобразени с държавните образователни стандарти. „Уча.се” предлага на учениците над 12 000 видеоурока и теста по всеки предмет и клас, които покриват 97% от материала, изучаван в училище от I до XII клас.

Динамичните промени на потребителските нагласи, определят и нови дейности, с които библиотеката осигурява удовлетвореността на своите ползватели. Работата с информационни масиви и специализирани бази данни, определя систематични архиви на информация не само по служебен път, а такива, които са предизвикани от потребителски търсения и запитвания. Справочно-библиографското и информационно обслужване включва подготовка на информационни продукти, предоставяне на устна информация и поддържане на справочния апарат. В сравнение с миналогодишните търсения, впечатление прави голямото разнообразие на теми и нарастващата взискателност от страна на читателите за точност и пълнота на справката, както и бързина на направената услуга. Затвърди се наблюдението, че ресурсите на СБИО се използват от широкоаспектна възрастова категория за разработки на доклади, теми, курсови и дипломни проекти като в повечето случаи исканията са придружени с библиография. Динамичните промени в българското законодателство рефлектират върху читателските търсения, наред с българските нормативни и инструктивни документи, се забелязва и интерес към европейското право.

Регионалната библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца за равен и лесен достъп до култура. Предоставя проверена информация от достоверни източници и възможност за тестване на нови технологични чудеса.

Продължи традицията за колективни посещения на деца от предучилищна възраст, ученици и студенти за запознаване с обслужването, справочния и информационен ресурс на библиотеката. Институцията затвърди позициите си и в областта на неформалното образование чрез разработването на интерактивни игри и демонстрации, провеждани от обслужващите отдели.

Наблюдава се повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти, не само в ежедневната работа, но и в организирането на различни инициативи. Нараства броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места като резултат от навлизането на новите технологии, използването на по-съвършени некнижни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

Важен елемент в работата ни е обратната връзка с потребителите. Затова през изминалата година продължихме да изготвяме месечна класация на най-четените книги в отдел „Заемна за дома”, която ежемесечно се публикува на страницата във фейсбук.

II. Информационни технологии

През отчетния период Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца поддържа над 180 компютърни, периферни и програмируеми устройства: 29 компютърни конфигурации (компютър, монитор, мишка, клавиатура, слушалки, камери); 9 преносими компютри; 2 сървърни системи; 13 принтера, от които 1 матричен, 9 монохромни лазерни, 3 цветни лазерни; 1 цветно мултифункционално устройство; 1 скенер за книги; 7 рутера; 9 комутатора (суича); 1 UPS устройство; 3 мултимедийни проектора; Интерактивна бяла дъска; 4 таблета; 3 смартфона; 3 електронни четци; 2 баркод скенера; 3 телевизора и един подвижен монитор със стойка; 3 дрона, 1 VR очила, 10 робота „Финч”, 6 робота тип пчеличка „Bee Bot”.

През 2019 година бяха закупени 2 нови компютъра, цветен лазерен принтер за отдел „Изкуство“ и баркод четец за отдел „Заемна за дома“. През 2019 година библиотеката получи като дарение по проект „Генерация Код“ на Фондация „Глобални библиотеки – България“ от Посолството на САЩ 6 робота тип пчеличка „ Bee Bot”.

Хардуерна и софтуерна профилактика бе направена на всички компютри, които се ползват от читатели в отделите „Заемна за дома”, „Обща читалня”, Детски отдел и „Филиал”.

Бе направена инвентаризация на наличната техника и бяха бракувани 15 компютърни системи, скенер, лазерен принтер, копирна машина и мултифункционално устойство, които от години не се използват поради факта, че са физически и морално остарели.

Общо 32 са дейностите по поддръжка - закупуване на консумативи и подмяна на периферни устройства. Сервизните дейности са 27, от тях една е осъществена в сервизна фирма - ремонт на захранване на Файлов сървър. Двата сървъри бяха преместени в друго помещение, поради което беше и разширена и преструктурирана локалната мрежа. Поради срив в локалната мрежа беше подменен основният рутер в библиотеката и бяха прегледани и пренастроени и останалите 5 рутера.

Сравнителен анализ на данните от предходните години показва, че дейностите по подновяване, сервиз и поддръжка на компютърната техника бележат ръст с всяка изминала година. Това е естествен и неминуем процес, тъй като информационните технологии стават все по-съществена и значима част от живота и бита на хората, увеличава се количеството техника, с което библиотеката разполага, съответно увеличават се и дейностите по осигуряване на нейната пригодност и изправност.

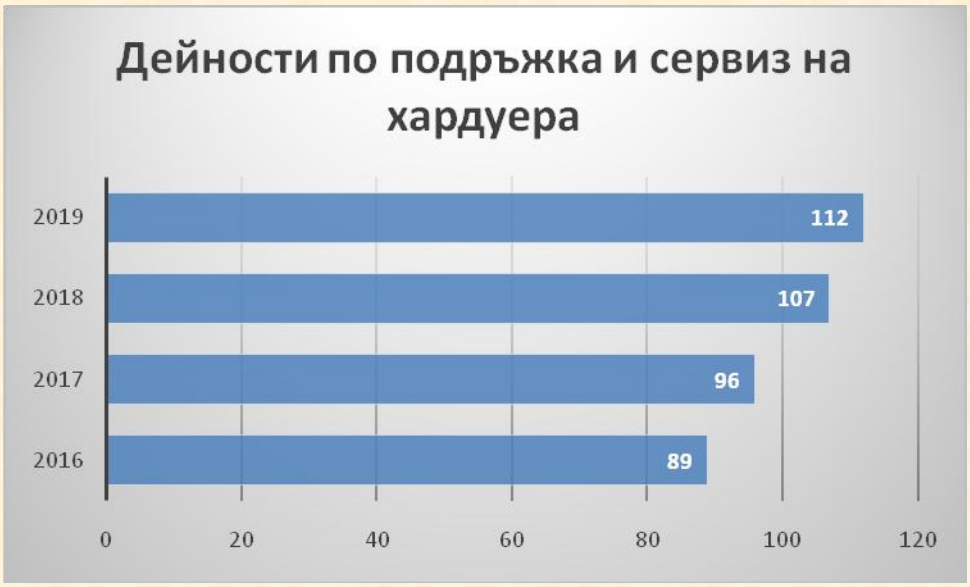

Ръст бележат и дейностите по поддръжка и актуализация на програмното осигуряване на библиотеката в сравнение с предходните години.

През отчетната година отдел „Информационни технологии” продължи да изпълнява своите рутинни дейности по инсталиране и подръжка на софтуера в библиотеката. С увеличаването на количеството компютърна техника, логично се увеличават и дейностите по нейното осигуряване със системен и приложен софтуер, както и дейностите по осигуряване на неговото добро функциониране. Тези дейности включват:

- Ежемесечно преизграждане и осигуряване на Базите данни, поддържани в библиотеката посредством библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека”;
- Ежеседмично записване на архивно копие върху външен твърд диск на информацията от Файлов сървър и Уеб сървър на библиотеката;
- Администрация и сервиз на модулите на библиотечния софтуер „АБ“;
- Ежедневни дейности по софтуерна профилактика и актуализация на компютрите в библиотеката;
- Преинсталиране на операционна система и приложен софтуер на компютри при възникнала необходимост;
- Инсталиране на нов приложен софтуер при необходимост;
- Извеждане на ежемесечен бюлетин „Нови книги“ и тримесечни бюлетини „Най-четени книги“ и „Най-четени автори“ и публикуването им в Интернет;
- Администраторски дейности по поддръжката на услугите хостинг и домейн за сайта и информационния портал;
- Подновяване на лицензите на антивирусните програми за сървърите и компютър в счетоводството;

Библиотеката разполага с общо 40 компютърни системи, на които има инсталиран системен и приложен софтуер. На двата сървъра и на 17 от компютрите е инсталиран и библиотечен софтуер, чрез който специалистите в отделите попълват и ползват Бази данни. В момента в библиотеката се поддържат 8 основни Бази данни, 47 класификатори, а модулите на библиотечния софтуер „АБ“ са 15.

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертно-консултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности.

Информационните технологии вече са неразделна част от всяка сфера на обществения живот и Регионална библиотека - Враца напълно отговоря на нуждите на потребителите си от нов вид информационни и образователни услуги.

РБ „Христо Ботев” - Враца обнови сайта си www.libvratsa.org.

От месец май Регионална библиотека вече разполага с нов, модерен и функционален сайт, който ще отговори на потребностите на потребителите за бърз и лесен достъп до услугите и ресурсите на

библиотеката. В него има отделни секции: новини, дигитална библиотека, за деца и тийнейджъри, за библиотекари, програми и проекти, издания. Включени са и бюлетина с нови книги, анонси към списанията, които могат да се четат на място. Ежедневно се актуализира информацията за събитията, организирани от библиотеката. През последните години Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца работи усилено в мисията за насърчаване на четенето сред децата и младежите, като разработва образователни игри и обучения за повишаване на функционалната и дигиталната грамотност, развиване на креативното мислене и творческите заложби на нашите потребители. Затова основно място е отделено и на информацията, насочена към най-търсената целева група - децата и тийнейджърите. Чрез новите секции - родителите и самите деца ще могат да откриват информация за предстоящите програми на библиотеката. Отделено е място и за подробно описание на инициативите за децата до 14 години. С акцент в работата е и работата с тийнейджърите и младите хора. Секцията за тях предоставя информация не само за предстоящите програми, но и ги приканва да станат доброволци в библиотеката. Включена е и препратка към сайта „Карта на времето”. Лесният достъп ще позволи на повече потребители да достигат до богатите колекции от пощенски картички и до ценните записи, документи, фотографии и малки истории от всички населени места в област Враца.

Сайтът е много лесен за навигация и изгледът му е оптимизиран за четене на всички устройства - от мобилни телефони до настолни компютри.

III. Издателска дейност

През отчетния период в отделите „Краезнание”, „Изкуство”, СБИО и „Обща читалня“ бяха подготвени препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

Издаден е сборник с материали от Регионална краведска конференция.

Сборникът „Традиционната медицина и лечебната сила на природата” съдържа материали от Петнадесетата регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето”, проведена на 22 ноември 2018 г., с организатори Регионална библиотека„Христо Ботев” и Регионално управление на образованието – Враца.

Сборникът е с тираж от 250 броя и ще бъде разпространен в обществените библиотеки на територията на област Враца.

IV. Културна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2019 г. бяха организирани редица инициативи. Като най-запомнящи се безспорно бяха:

„Нощ на книгите за Хари Потър”

Училище за магии и вълшебства „Хогуортс” отвори врати в Регионална библиотека. За четвърта поредна година залите на културната институция се преобразиха в домовете, описани в книгите за Хари Потър на Джоан Роулинг. Тематичната нощ започна в Детски отдел, където всички участници и гости бяха посрещнати от момчето магьосник и очарователната Хърмаяни. В техните образи влязоха едни от най-активните доброволци на библиотеката Михаил Митев и Гергана Конова.

„Маратон на четенето”

В книжни загадки и онлайн игри се впуснаха участниците в Маратон на четенето. Още със старта, гостите от платформата „Книговище” доказаха, че четенето на приказки може да се превърне в забавна интернет игра за младежите и техните родители. Най-малките приятели на книгите, от началните училища и детските градини, се включиха в Маратона с верижно четене и игра „Оплетени приказки”.

Колко велик комик е бил Чарли Чаплин се убедиха участниците в тематичната седмица „Открий комика гений”,

посветена на 130 години от рождението на актьора. В интерактивните срещи се включиха ученици от V до XII клас на СУ „Васил Кънчов” и СУ „Козма Тричков”.

В рамките на Маратон на четенето библиотеката посрещна и българските автори Диана Юсколова с новата й книга „Аплодисменти“, както и Весела Николаева и Гавраил Гавраилов с новия пътеводител „От Балкана до Дунав – Идеи за пътешествия в Дунавска България”.

Общият брой на участниците в инициативите, проведени в Маратон на четенето бе 865 деца и младежи. В периода от 2 до 23 април библиотечните специалисти регистрираха 1 063 нови читатели.

„Нощ в библиотеката”

За пета поредна година библиотеката организира инициативата. Атрактивното начало на вечерта дадоха талантливите танцьори от „Харизма Тийм“ и клуб „Мистерия” към Центъра за работа с деца. След това паралелно във всички зали на библиотеката започнаха творчески ателиета, предизвикателства и среща с автор. Хлапетата сътвориха истински парад на фантастичните герои по време на ателието „Фантасмагории” в Детски отдел. През това време в тийнзоната на библиотеката се провеждаше шеметната надпревара в онлайн куиз „Бъркотия от (раз)мисли”. Остроумните младежи, „въоръжени” със смартфони, решаваха загадки, свързани с любопитни факти от всички отрасли на знанието. Докато деца и младежи щурмуваха залите, атмосферата в читалнята беше повече от вълшебна. Магията на словото и очарованието на гост-автора Мария Пеева превърнаха представянето на книгата й „Писмо до сестра ми” в приятен разговор между приятели. Голям брой се оказаха и почитателите на блога й - Мама Нинджа. За финал гостите се насладиха на филма „Снимка с Юки”.

Образователна игра „Аз познавам Ботев”

Общо 300 ученици от първи до седми клас получиха от Регионална библиотека - Враца уникални карти с лика и подписа на поета революционер. Подаръкът беше и голямата изненада за всички

участници в образователната игра „Аз познавам Ботев”, разработена от библиотечните специалисти.

Регламентът включваше три кръга - четене на кратък разказ за Ботев, игра с карти „Научи за Ботев” и представяне на дигиталното копие на тефтерчето на войводата. Децата и техните преподаватели успяха да научат малко известни факти за живота, творчеството и ценните предмети на поета революционер, запазени до днес. Запознаха се и с любопитни подробности свързани с отпечатването на първата българска банкнота с неговия лик и с паметника на централния площад в града.

За финал всеки от участниците се докосна до печат с подписа на Ботев.

Ден на немския език в библиотеката

Деца и младежи от Враца се включиха в Ден на немския език в библиотеката, организиран от Гьоте-институт България. Денят протече в две фази. Първата бе насочена към учениците от V до VII клас, а втората към ученици от VIII до XII клас и възрастни. Под формата на интерактивни уроци, преподавателят по немски език Ева Христова успя да изненада участниците с любопитни факти за Германия.

„Лято в библиотеката 2019”

За поредна година беше подготвена програма за работа с малките читатели през ваканционните месеци. Включиха се общо 1 409 деца и тийнейджъри. През месеците юли и август участниците в инициативите се наслаждаваха на приказка всяка сряда и развихряха въображението си по време на петъчната творческа работилница.

Следобедите във вторник и четвъртък бяха запазени за тийнейджърите, които в продължение на два месеца решаваха литературни куизове, научаваха любопитни факти и подробности около живота на тийнписатели и влогъри. Влязоха във виртуалния свят с помощта на VR очила и направиха интерактивни разходки сред чудесата на света. Децата в ж.к. „Дъбника” бяха редовни посетители на инициативите, организирани във филиала на

библиотеката. Те се включиха в четене на приказки, оцветяване на картини, изработване на фигури с оригами и рисуване върху камъчета.

Специалният акцент тази година беше серията от будителски ателиета във връзка с конкурс за литература и изобразително изкуство на тема: „Св. Софроний Врачански – ярък духовен пример от миналото към настоящето и бъдещето“. В три срещи, децата на възраст от 5 до 19 години, учиха за живота и творчеството на будителя, срещнаха се с Негово Високопреосвещенство Врачански митрополит Григорий и посетиха Възнесенския храм. Творческият конкурс е инициран от Врачанската света митрополия, съвместно с Областната администрация – Враца и Регионалното управление на образованието – Враца. Будителските работилници имаха за цел да подпомогнат децата да подготвят произведенията си.

Литературен фестивал „Враца - книжен град”

В периода от 26 до 28 септември във Враца се проведе първият литературен фестивал в Северозапада „Враца - книжен град”, който среща творци, издатели, читатели и стимулира дебата за положителния ефект от четенето. В продължение на три дни, градът беше домакин на първата по рода си мини алея на книгата, която предложи на читателите стотици нови заглавия. В панаира се включиха национални и местни издателства: „Ергон”, „Жар – Жанет Аргирова”, „Лексикон”, „Мармот”, „Медиа груп” – Враца, „Тогедър Академия”, издателство на Фондация „Въздигане“ и „Шамбала”.

Най-атрактивна за гостите през първия ден се оказа демонстрацията с печат на Гутенбергова преса. Създателят на копието на оригиналната преса от 15 век - плевенският художник Диян Павлов-Джими, посрещаше гостите на фестивала пред сградата на Община Враца, облечен в ефектен костюм от епохата. А дългата му бяла брада създаде усещането за преродил се в наши дни Йоханес Гутенберг. През целия ден сладкодумният разказвач споделяше истории около създаването на първата печатарска преса и водеше слушателите си на своеобразен „поход на буквите” през хилядолетията.

Първата фестивална вечер завърши с разговор за литература, жажда и любов заедно с писателя Захари Карабашлиев.

През следващите два дни във Враца отвориха и ателиета за творческо писане. Първите гост-ментори бяха детската писателка Радостина Николова и журналистът Ива Антонова. Радостина Николова, известна още като повелителката на Мотовете, провокира малките разказвачи да развият въображението си като създават кратки разкази само с няколко думи. След това Ива Антонова „отвори” работилница за измисляне на заглавия и страхотни истории. В събота в града пристигна и Стоян Атанасов от студиото за дизайн, предпечат и илюстрация Kontur Creative. Той разказа на децата от Враца за част от книгите, по които е работил и ги предизвика да направят собствена илюстрация като решат как да изглежда къщичката на вещицата от „Хензел и Гретел“ на Братя Грим.

Втората фестивална вечер завърши с гостуването на една от най-магнетичните авторки, чиято проза критиците определят като опияняваща. Катерина Хапсали очарова врачанската публика с откровения разказ за най-емоционалните моменти в живота си.

В събота, цял един свят на букви и игри оживя под шатрите на литературния фестивал „Враца - книжен град“. Малките приятели на книгите и младежите се включиха в разнообразни ателиета. Книжни послания, рисувани камъни с букви на глаголица, макети на културни забележителности и пъстри приказни герои превърнаха съботния ден в празник на писаното слово, благодарение на партньорите от „Враца Софтуер Общество“, Търговско-промишлена палата – Враца и Младежки Център – Враца.

В съботния ден, фестивалът „Враца – книжен град” отвори работилници и в село Челопек, инициирани от Сдружение „Книгини“.

За финал във Враца пристигна неповторимият автор Георги Тошев. Той представи книгата си и документалния филм, в който разказва невероятната история на най-популярната поп група на 70-те години АББА.

Фестивалът бе организиран с финансовата подкрепа на Фонд „Култура” към Общински съвет - Враца и „Н. Алексиев 65” ЕООД.

Събитието се проведе и с помощта на Община Враца, Регионално управление на образованието - Враца, Книжарница

„Нова галерия”, съдействието на кино „Метропол” и медийната подкрепа на azcheta.com, detskiknigi.com, kmeta.bg, Дарик радио Враца, БНР радио Видин, Телевизия Враца, Римекс ТВ, вестник „Конкурент”, вестник „Северозапад днес”, zovnews.com, modernavratza.com, medianews.bg.

Дни на отворените врати

Общо 1 813 нови читатели регистрира Регионална библиотека „Христо Ботев” в рамките на инициативата Дни на отворените врати от 1 до 9 ноември. За периода са направени 807 едногодишни карти в отдел „Заемна за дома”, 735 в Детски отдел и 271 във филиала в ж.к. „Дъбника”. В дните от 1 до 9 ноември с богатия библиотечен фонд в различните отели и работата на специалистите се запознаха 1 021 посетители. Сред тях най-активни бяха децата от начален курс. Малките читатели взеха участие в 30 събития в Детски отдел и филиала. Тийнейджърите се впуснаха в експедиция „Будител” и направиха интерактивна разходка в библиотеката. Нетрадиционното посещение завърши с онлайн куиз за народните будители в залата за тийнейджъри.

Шестнадесета регионална краеведска конференция „Пътища към новото време - градската и селската култура в модерна следосвобожденска България”

В конференцията бяха представени 27 проучвания, свързани с полагане на основите на модерното здравеопазване и образование, пощенските съобщения, личности – символ на промяната, модните тенденции в началото на 20 век, ролята на читалищата и театрите, развитието на железниците, дарителството и оброците в нашия регион.

Участие взеха представители на културните институции от Северозападна България – регионалните библиотеки, музеите и архивите от Видин, Монтана и Враца, Исторически музей – Оряхово, читалищните библиотеки от региона, ученици от СУ „Козма Тричков”, СУ „Христо Ботев” и клуб „Роден край” – Търнак, студенти от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, представители на

Регионално краеведско дружество – Враца, изследователи от БАН. За първи път участваха и представители на община Ботевград – Исторически музей – Правец.

Творчески вечери и представяне на автори

Започнахме годината с представяне на книгите на Ангел Бончев и през всички месеци продължихме да срещаме четящите хора на Враца с големите имена сред писателите. Имахме честта да посрещнем Георги Тошев, Мария Пеева – Мама Нинджа, Захари Карабашлиев, Катерина Хапсали, както и набиращата популярност Камелия Кучер. Зарадвахме читателите и с творчески вечери заедно с врачанските писатели – Цветана Евгениева, Анета Дилова, Ботьо Гарвански и Иван Пенев. Яна Кременска и Диана Юсколова направиха истински поетичен дуел при гостуването си през пролетта. А Весела Николаева и Гавраил Гавраилов впечатлиха врачани с новия пътеводител „От Балкана до Дунав – Идеи за пътешествия в Дунавска България”; Всяка от тези срещи носеше невероятен заряд от положителни емоции и вдъхновение.

Книга с усмивка - изложба карикатури от Ивайло Никодимов

Карикатуристът Ивайло Никодимов подари „Книга с усмивка” по случай 65 години от създаването на Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца.

Коледна работилница в библиотеката

Коледна книга за желания събра мечтите на малки и големи по време на четвъртата работилница в Детски отдел. В съботния ден, участниците развихриха въображението си и освен да бъдат смели в молбите до Дядо Коледа, успяха да измайсторят и красиви украшения за своите коледни елхи. Вълшебният книжен кът пък се превърна в любимото място за снимка на малките творци и техните близки. За финал коледната работилница завърши с вълшебна приказка.

Образователна програма „Роден край”

Библиотеката, съвместно с музеите и останалите културни институти в града, осъществява поредица от обучителни инициативи, насочени към децата и младежите от региона. Една от тях е образователната програма „Роден край”. Тя има за цел да провокира интерес у подрастващите към природните и културно-историческите забележителности на град Враца и Врачанския край и формира отношение към символите и традициите на старите врачани, към тяхното духовно наследство. Възраждането на традиционни занаяти и придобиване знания с пряка практическа насоченост, на житейски умения, които не са намерили място в учебните програми на училищата, но удачно ги допълват, са търсен и желан резултат. По нетрадиционен и забавен начин се представят интересни вярвания, обреди и обичаи, открити са творчески работилници, провеждат се краеведски разходки.

Проведени 14 краеведски разходки в няколко направления: Символите на Враца, Празничен народен календар, Легендите на Стара Враца, Врачански балкан и Наследство (работа на терен), краеведска разходка, беседа и участие в традиционен поход до Бистрешкия манастир. Участници са общо над 350 деца от училищата във Враца и читалищата в Паволче и Челопек.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2019 г. бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

**В приложение № 2 са посочени видовете инициативи през 2019 г.*

V. Проекти и програми

„Тийнейджъри в библиотеката”

Зона за тийнейджъри посреща младежите в Регионална библиотека. Модерната зала бе дооборудвана с 10 пуфа и 2 стелажа за книги в рамките на проект „Тийнейджъри в библиотеката”,

разработен от читалище „Фар 1930“ - с. Паволче в партньорство с Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца. Разработката се осъществява с финансовата подкрепа на Обществен дарителски фонд за Враца и Фондация „Америка за България”.

В продължение на 3 месеца към иновативните услуги на библиотеката са привлечени 55 подрастващи на възраст от 7 до 19 години. Тийнейджърите взеха участие в 4 обучения – работилница за творческо писане, „Hi-tech” обучения, време за креативност и забавление, обучение „Астрономия за начинаещи”. В работилницата за творческо писане и в модула за тестване на нови технологични чудеса се включиха двойно повече участници от планираното.

Във времето от септември до ноември момичетата и момчетата се учиха как да пишат страхотни истории, създадоха своята първа приказка, разбраха какво се крие в необятния Космос, писаха първите си програмни кодове, направиха собствен влог и летяха с дрон.

Чрез реализирането на проекта библиотеката разшири възможностите за неформално учене на младежите чрез публично подпомагане и предлагане на услуги за повишаване на знанията, опита и уменията на млади хора, за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството.

Предстои залата във Враца да бъде оборудвана с най-новата литература, а на разположение на младите читатели са и различни технологии. Планира се залата да посреща нови потребители в рамките на работното време на библиотеката и да се провеждат обучения по предварително утвърден график, съобразно желанията им. Идеята е в следващите месеци и години да бъдат обхванати младежите и в другите населени места на територията на община Враца.

Проект „Информацията преди всичко: из опита на немските публични библиотеки”

Директорът на Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца Силвия Врачовска обмени опит с немски колеги в културни институти в провинция Баден-Вюртемберг в Германия.

Визитата продължи от 25 до 29 юни 2019 г. и нея се включиха група от библиотечни директори и специалисти от Министерството на културата.

Посещението е в рамките на проект „Информацията преди всичко: из опита на немските публични библиотеки”. Реализиран с финансовата подкрепа на Министерство на културата и програма Мобилност на Национален фонд „Култура” и с любезното съдействие на Югоизточноевропейският български културен институт в Елванген, филиал на БКИ Берлин.

Първото посещение бе в градската библиотека Хайделберг. Тя разполага с около 220 000 носители на информация, за които са отпуснати повече от 1.1 милиона евро през 2018 г., а 577 000 са посетителите в нея. Класира се няколко пъти в категорията „библиотека от големите градове“ в измерването на изпълнението на библиотечните показатели. През годините е посещавана от известни личности като Йожен Йонеско, Гюнтер Грас, Хосе Сарамаго и Астрид Линдгрен.

Визитата продължи в библиотека в Карлсруе, където главен библиотекар е българката Петя Димитрова – възпитаник на българското библиотечно образование. Библиотеката се нарича Баденска държавна библиотека и е централна институция на информационната инфраструктура за образование и наука в Баден-Вюртемберг. Ежедневно тя е посещавана от над 2 000 читатели. Притежава около 2.6 млн. тома литература от всички тематични области и има широк спектър от бази данни и мрежови публикации. Като център за преподаване и обучение Badische Landesbibliothek е привлекателна среда за обучение. Разполага с над 500 работни места в читалните. Има богата колекция от ръкописи, музика, автографи, инкунабули, стари печати и исторически карти.

Най-впечатляващо за българската група се оказа посещението в столицата на провинция Баден-Вюртемберг – Щутгарт. Всяка година за нуждите на библиотеката се отделят по 23 млн. евро, като 2 млн. евро от тях се изразходват само за набавянето на нови ресурси. Тя се състои от голяма централна библиотека и 17 филиала по райони, притежава 2 библиобуса, които обслужват над 20 дестинации. Фондът наброява 1 300 000 библ. единици, които през последната година са заети над 5 милиона пъти. За построяването на тази

забележителна библиотека са инвестирани над 80 млн. евро. Открита е официално през 2011 г. Наричат още тази сграда – сърцето и душата на градската библиотечна система. „Сърце” е наречено и овалното фоайе, което е достъпно чрез четири входа, наподобяващи врати към знанието. Това „сърце“ се намира във вътрешността на сградата и представлява празно пространство с формата на перфектен куб. След четвъртия етаж са построени зали-галерии, където стълбищата са проектирани като преливащи се алеи. В тези зали са достъпни за читателите над 60 хил. произведения на художествената литература. Предлагат се редица денонощни услуги, някои виртуални, други са традиционни и напълно реални като връщане на заети книги 24 часа в денонощието, а и за заемане, наречени „Библиотеката за неспящи“, която дава възможност за заемане на книги дори през нощта и почивните дни. Архитектът на сградата казва, че в тази библиотека цветни са хората и книгите в иначе напълно бледото сиво-бяло поле на залите. Архитектурата в случая е само любезен домакин, на знанието и хората. А стилът й е определен като много ексцентричен, щедър и забавен.

Последното посетено място беше град Констанц и Universität Konstanz. Той е създаден през 1966 г., а централният му кампус в района Гисбърг отваря врати през 1972 г. Днес се намира край езерото Констанц, само на около четири километра от немско-швейцарската граница. Университетът Констанц е включен в числото на 11-те най-елитни германски университети в рамките на немската общонационална академична инициатива German Excellence Universities. Висшето училище развива и впечатляваща международна дейност, като работи в тясно сътрудничество с повече от 220 известни университети с подобен на неговия профил от всички краища на света. Разполага с богата библиотека, която носи името Комуникационен, информационен и медиен център (KIM). Библиотеката е отворена 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата и осигурява достатъчно пространство за учене. Тя съдържа около 2 милиона печатни издания, както и много милиони електронни материали.

Според последния доклад за състоянието на германските библиотеки, те наброяват 10 000, като ежегодно са посещавани над 200 млн. пъти. Около 10 млн. са активните читатели, които могат да

ползват над 500 млн. носители на информация, като 360 млн. от тях са електронни.

Проект E-skills for E-inclusion

Фондация „Глобални библиотеки – България“ изпълнява проект E-skills for E-inclusion, чиято основна цел е разработване на обучителна програма по компютърна грамотност за уязвими групи с цел улесняване на достъпа им до пазара на труда. Проектът се изпълнява в партньорство с още 5 организации от Северна Ирландия, Испания, Италия и Румъния и е финансиран със средства от Европейската програма Еразъм+.

Развитието на технологиите през последните десетилетия не само преформулира начина на правена на бизнес, но и влияе значително върху пазара на труда в целия Европейски съюз. Преодоляването на появилото се несъответствието между нуждите на пазара и наличните дигитални умения на работната ръка е ключов приоритет в дългосрочните и средносрочни стратегии на Европейската комисия и в секторните политики на отделните страни. Въпреки полаганите усилия, статистиката сочи, че значителен процент от европейците нямат елементарни дигитални умения и/или никога не са използвали Интернет.

Отчитайки тези тенденции на европейско равнище, партньорите си поставят няколко основни задачи при изпълнението на този проект:

- Разработване и прилагане на новаторски приобщаващи методи за обучение на възрастни с цел повишаване на основните дигитални умения на уязвимите групи, включително нови учебни програми, курсове и придружаващи учебни материали и инструменти;
- Разширяване и удостоверяване компетенциите на обучителите за по-ефективно провеждане на курсове по компютърна грамотност за уязвимите групи;
- Разработване и прилагане на иновативни инструменти за оценка на придобитите дигитални умения на обучените представители на уязвимите групи;

- Разработване на многоезичен уеб портал за преподаватели по компютърна грамотност.

В България ФГББ изпълнява проекта с активното участие на 4 регионални библиотеки: РБ „Христо Ботев“ - Враца, РБ „П.Р. Славейков“ - Велико Търново, РБ „Христо Смирненски“ - Хасково и РБ „Стилиян Чилингиров“ - Шумен.

Проект „Библиотеките и тяхната трансформация”

В изпълнение на договор № РД11-00-137/13.05.2019 с Министерство на културата на основание чл. 61 т.2 от Закона за обществените библиотеки за изпълнение на отговорности, свързани с координиране дейността на библиотечните ресурси, внедряване на съвременните технологии и координирано изграждане на регионалните библиотечни мрежи, поддържане на краеведски архив, извършване на координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от региона, участие в програми и проекти, оказване съдействие на Министерството на културата при осъществяване на държавната политика в областта на библиотечно – информационното обслужване в РБ „Христо Ботев“ Враца бяха извършени следните дейности:

1. Обучителен семинар „Насърчаване на медийната грамотност чрез развитие на критично мислене и цифрова грамотност”

Проведе се в общинските центрове на област Враца - Враца, Бяла Слатина, Мездра, Козлодуй, Криводол, Оряхово и Роман. В него участваха 95 библиотекари от читалищните библиотеки от населените места в областта.

2. Инсталиране на обучителна платформа Moodle

В помощ на библиотекарите от обществените библиотеки на област Враца към официален сайт на Регионална библиотека „Христо Ботев” се инсталира обучителна платформа Moodle, чрез която бяха създадени онлайн обучителни курсове. Платформата е интегрирана с уебсайта на библиотеката и до нея има свободен онлайн достъп. Освен за обучение, платформата се използва и за обсъждане на идеи и проблеми, свързани с работата на

библиотечните специалисти от региона. За улеснение на работата с платформата бяха издадени две брошури - „Регистрация в обучителната платформа, предлагани курсове и как да се запишете за обучение в избран от вас курс” и „Как да създадете тема, да публикувате мнение, как да прикачвате документи и снимки”.

3. Практическо обучение за новоназначени и неквалифицирани библиотекари от област Враца

3.1. Обучение „Основи на библиотечната теория и практика”

Обучението се проведе в периода 10 - 11октомври 2019 г. в Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца. В него участваха 13 библиотекари от читалищни библиотеки от общините Враца, Мездра, Хайредин, Роман, Козлодуй, Бяла Слатина и Оряхово.

3.2. Посещение на място в библиотеки с новоназначени и неквалифицирани библиотекари

Методическа помощ на място в библиотеките на област Враца бе извършена в следните населени места: селата Манастирище, Малорад, Бъркачево, Вировско, Търнак, Долна Бешовица, Хайредин, Буковец, Лютиброд, Бутан, Нефела, Долна Кремена, Борован и Нивянин.

4. Издаване на сборник „Традиционна медицина и лечебната сила на природата”

Сборникът „Традиционната медицина и лечебната сила на природата” съдържа материали от Петнадесетата регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето”, проведена на 22 ноември 2018 г., с организатори Регионална библиотека „Христо Ботев” и Регионално управление на образованието – Враца.

Основна цел на проекта бе да се затвърди ролята на Регионалната библиотека като водещ методически център и да се създаде нов модел на онлайн сътрудничество с библиотеките от областта. Проектът е в четири направления – обучение в общинските центрове на библиотекари за подобряване на техните цифрови умения, създаване на онлайн обучителна платформа, подпомагане на работата на новоназначени специалисти чрез посещения за оказване на методическа помощ на място и популяризиране на краеведската дейност във Врачанско. Проектът обхвана 108 библиотечни специалисти от област Враца.

Проект „Дейности по програмиране”

В изпълнение на договор № ФГББ - ВУ - 01.3/14.02.2019 Враца и грант SBU80018GR0042 от Посолството на САЩ за осъществяване на дейности по програмиране, бяха извършени следните дейности:

Обучение в библиотеката при Народно читалище „Развитие-1892“ гр. Бяла Слатина, община Бяла Слатина, област Враца. Децата се запознаха с възможностите на програма Скрач за създаване на код за управление на спрайтове и робота Финч и се научиха да пишат собствени програми. Усвоиха програмирането на звука и светлините на робота, чрез игра за предаване на тайно съобщение от умната машина, използвайки код на Морз. Научиха повече за това как работят компютрите и как могат те самите да превръщат цели числа в бинарни и обратното. Как едно растерно изображение може да бъде превърнато в код, който да бъде прочетен от машината. Програмираха движенията на Финча, така че той да бъде управляван чрез клавиатурата на компютъра. Написаха програма, благодарение на която Финча се движи заобикаляйки препятствия, след което направиха програмен код, чрез който Финча да изписва определени букви. Усвоиха основните блокове за движение, външност, събития, сетива, контрол, оператори, данни, молив и блоковете за работа с робота Финч. Благодарение на придобитите знания направиха анимации по техен сценарий с герои, които се движат и разговарят.

За да бъде отличен най-добрият в курса държаха тест.

Програма ABLE Mentor

Единадесетият сезон на програма ABLE Mentor се организира от Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца. Това е разработка на Асоциацията на Българските Лидери и Предприемачи (ABLE). Основна задача е да свързва студенти и доказани професионалисти с ученици от горните гимназиални курсове в мрежа за споделяне на знания и опит. 12 ученици и 12 ментори бяха разпределени в екипи от по 1 ментор и ученик спрямо общите им интереси. В рамките на 3 месеца те разработиха собствен казус или проект в сферата на личностното развитие, кариерното ориентиране, актьорското

майсторство и социалните каузи. В основата на ABLE Mentor е залегнала концепцията за индивидуално менторство и изграждането на устойчива връзка на доверие между участниците във всеки един екип, а основна цел е повишаването на знанията и уменията на учениците.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки.

На територията на област Враца през 2019 г. са работили 115 библиотеки с щатни библиотекари:

* Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца;

*Читалищни библиотеки – 103;

*Училищни библиотеки – 7;

*Вузовски библиотеки – 2;

*Специални библиотеки – 2.

Основните дейности са свързани с изпълнението на задълженията на Регионална библиотека за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на областта. По-значимите от тях са - организацията и провеждането на националните кампании, обявени от ББИА, Министерство на културата, Фондация „Глобални библиотеки – България”, община Враца и други образователни институции и фондации, като Национална библиотечна седмица, Маратон на четенето, Нощ на четенето и отбелязване Деня на народните будители.

През 2019 г. тези инициативи са популяризирани сред библиотекарите от областта.

Направени са 462 устни консултации с библиотекари от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ, попълване на годишни отчети. Библиотекарите от областта имаха

най-много въпроси относно изготвянето, изпълнението и отчитането на проект за книги към Министерство на културата, както и при вписването на данните в Регистъра на обществените библиотеки. В резултат на добрата информационна и консултантска помощ, която е оказана, на първа сесия на проект „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” от област Враца са кандидатствали 40 библиотеки, като 21 от проектите са одобрени. На втора сесия подадените формуляри са 20, а 17 от тях са получили финансиране. В отдела се поддържа Информационен масив за състоянието на библиотеките и движението на персонала в библиотеките в областта. Информационната дейност се реализира в две посоки - за библиотекарите от област Враца и за институции и организации на регионално и национално ниво.

През 2019 г. справки, анкети и проучвания, статистически показатели и информации са подавани на Община Враца, Областна администрация - Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки - България” и Министерство на културата.

Библиотечните специалисти своевременно са информирани за възможности за проекти и програми, обяви на различни фондации и институции, по които могат да кандидатстват читалищните библиотеки. И тази година бяха популяризирани сред библиотечната общност инициативите „Нощ на четенето” и „Нощ на книгите на Хари Потър”. Голям процент от колегите се включват в националните кампании и обявяват Дни на отворени врати, с което популяризират библиотеките, дейностите си и допринасят за изграждане навици за четене и интерес към книгите.

През годината Регионална библиотека полагаше усилия да подпомага библиотекарите от областта в обучения за разширяване на познанията в различни сфери на обществения живот и новости в библиотечната теория и практика.

На 27.02.2019 г. в РБ „Христо Ботев” се проведе Годишно събрание за отчитане дейността на обществените библиотеки на област Враца през 2018 година. Срещата започна с обсъждане на изпълнението на плановите показатели на библиотеките от Врачанска област, проблемите, възможностите и перспективите за развитие. За изпълнението на своята мисия библиотеките разполагат с 1 561 895 библиотечни документи; от техните услуги през годината

са се възползвали 25 008 потребители, които са направили 379 372 посещения и са заели 462 162 библиотечни документи. Набавени са 41 067 нови заглавия.

През отминалата година библиотеките от Врачанска област са кандидатствали по 115 проекта, като 56 от тях са одобрени и финансирани. Библиотеките притежават 404 компютъра, 255 от които предоставят безплатен достъп до интернет за своите потребители. Това допринася за дигиталното приобщаване на местното население и подпомагане на потребителите за развитие на нови умения за работа в дигиталното пространство.

В изпълнение на задълженията си по Закона за обществените библиотеки за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките на територията на област Враца и по повод 11 май – Ден на библиотекаря, Регионална библиотека „Христо Ботев” организира посещение на Окръжна библиотека „Александър и Аристия Аман” – Крайова, Румъния. Културната институция има дългогодишно партньорство с РБ „Христо Ботев” и успешен проект на Програмата за трансгранично сътрудничество между Румъния и България. Библиотечните специалисти от област Враца се запознаха с историята на културния институт и добрите практики в обслужването на граждани. Разгледани бяха и иновативните начини за съхранение на книги в автоматизираните хранилища, с които разполагат отделите в Крайова.

В посещението за обмяна на опит се включиха 47 библиотечните специалисти от област Враца.

В рамките на първия литературен фестивал в Северозападна България „Враца – книжен град” се проведе семинар „Пътят на книгата – от мастилницата до дисплея”. Участие взеха 66 библиотечни специалисти от областта. В семинара бяха засегнати четири теми:

- „Модерните библиотеки и предизвикателствата, които ни очакват в изпълнението на мисията за насърчаване на четенето” с лектор Спаска Тарандова – Изпълнителен директор на Фондация „Глобални библиотеки – България”;

- „Качественото четене или какво промених в навиците си откакто съм докторант по Теория на четенето” - с гост-лектор

Александър Шпатов – писател, председател на Сдружение за градски читални и главен инициатор на проекта „читАлнЯта” в Градската градина на София;

- „ПО ПЪТЯ. Знаци и сигнали във визуалния превод” с лектор Дамян Дамянов, художник, който работи в областта на плаката, книгата и илюстрацията, пощенската марка, калиграфията;

- „Електронни книги, аудиокниги, подкасти – бъдещето на книгоиздаването е вече тук” - лектор Александър Кръстев, създател на „Аз чета”, най-големия сайт за книги и четене в България.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха през следните обучения:

- Запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси;
- Работа със скенер за книги и специализиран софтуер BatchScanWizard;
- „Адаптиране и въвеждане на нови услуги в библиотеките”;
- „Библиотеките и цифровия свят”;
- „Дигитална грамотност”;
- Обучение за прилагане на онлайн услуги в библиотеката „Моята библиотека“;
- Библиотеките и читалищата днес;
- Обучение по здравословни и безопасни условия на труд.

VIII. Административна и финансова дейност

През отчетния период библиотеката работи със съвременна организационно-функционална структура. Създадена с цел оптимизиране на дейността и създаване условия за въвеждане на иновации.

В края на годината в културната институция работят 26 щатни служители, от които: 1 директор, 1 заместник-директор, 1 системен

администратор, 1 експерт „Връзки с обществеността”, 1 счетоводител, 1 експерт „Човешки ресурси”, 1 касиер-домакин, 1 чистач и 18 библиотечни специалисти. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2019 г. е в размер на 468 460 лева. Средства от републиканския бюджет – 417 678 лв.; дофинансиране, проекти, програми и дарения – 50 782 лв. (*Виж Приложение 3)*

Средната брутна заплата за отчетния период е 890.76 лв. Допълнително материално стимулиране във връзка с постигнати високи резултати на служителите бе получено два пъти - за 11 май - Професионален празник на библиотечни и информационни специалисти и по повод 1 ноември - Ден на народните будители. В периодите пролет-лято и есен-зима на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло в общо размер на една минимална работна заплата. Финансовата година за РБ „Христо Ботев” приключи без задължения. През отчетния период са проведени 11 заседания на Дирекционен съвет като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално-техническа база

През последните години се полагат ежедневни грижи за поддържането на базата. През 2019 г. в библиотеката бе завършена „Зона за тийнейджъри”. В отделите „Обща читалня” и Детски отдел бяха монтирани климатични системи.

X. Връзки с обществеността

През 2019 година културната институция навърши 65 години от създаването си, а цялата годишнина беше белязана от провеждането на многобройни успешни събития и високи признания за отличната работа на екипа.

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца има все по-силно присъствие във виртуалното пространство, стреми се към поддържането на модерна визия, увеличаване на каналите за разпространение на информация и осъществяването на все по-

успешна комуникация с медии и общественост, както и създаването на предпоставки за лесен достъп до култура.

Акцент в работата на организацията са инициативи, свързани с представянето на литературата и изкуството, съобразени с потребностите от наука и знание на деца и младежи. Инициативите изцяло изместват фокуса си от еднократни събития и се превръщат в истински преживявания за посетителите и техните семейства. Наред с книжните носители на информация децата се докосват до нови технологии и научават ключови умения, необходими за успешната реализация в днешния дигитален свят. Резултатът е видим и се отчита в значителния брой читатели и посещения, които отчита Детски отдел. Целите на събитията, които се организират са обвързани с мисията на обществените библиотеки - да удовлетвори потребностите на отделните лица и групи от образование, информация и личностно развитие, в това число от развлечение и занимания през свободното време. Основен приоритет е насърчаване на гражданското участие и подкрепа в мисията - четене за всички.

През 2019 година обществената библиотека разшири партньорската си мрежа от организации и медии, свързани с насърчаване на четенето. Те се оказваха и най-силният съюзник по време на организацията и провеждането на първия литературен фестивал „Враца - книжен град”, чиито основи бяха положени през септември. Успехът на мащабното събитие разлисти нова страница в литературната история на Северозападна България и вдъхнови за превръщането на фестивала в традиционно събитие.

Днес обществените библиотеки в лицето на РБ „Христо Ботев” са едни от най-сигурните източници на информация, а медиите - най-силен съюзник в търсенето на правилната формула за нов вид общуване с потребителите. Използват се разнообразни канали за комуникация - на живо в ефир, в сайт, фейсбук страници, подкасти, преса и платформи за видео споделяне. Традиционни остават и рубриките в двете радиа с национален обхват. Това са регионалната програма на „Дарик” - „Дарик радио Враца” с рубриката „Дарик чете” и БНР „Радио Видин” с предаването „Карта на времето - пътешествие към корените”.

През юни екипът получи едно от най-големите национални отличия в областта на литературата - Национална награда „Христо Г.

Данов” за принос в българската книжовна култура в категория „Библиотеки и библиотечно дело” за 2019 г. Призът е за реализирането на проекта „Създаване на дигитален архив на регион Враца - XX век - история, култура, бит и традиции, забележителности”.

По случай Деня на народните будители - 1 ноември, Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца получи грамота за принос в развитието и популяризирането на българската култура и изкуство от министъра на културата.

Екипът получи и трета награда в Национален конкурс за късометражен филм на тема „Враца - нашата Европа!“ за късометражния филм „Традицията среща модерното мислене в библиотеката“.

През 2019 Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца отбеляза 65 години от създаването си. 65 години са напълно достатъчни за превръщането на една институция в място, пълно с живот, пазител на паметта и традициите, готово да поеме предизвикателствата на новия ден. И всичко това благодарение на непрестанната любов към четенето и всеотдайния труд на библиотечните специалисти.

През годините се е помещавала в няколко различни сгради, но независимо от времето и мястото библиотеката е изпълнявала мисията си да насърчава четенето и търсенето на знания чрез книгите.

Културната институция променя фокуса си от досегашната концентрация върху библиотечни дейности и се обръща към потребителите с внедряването на редица иновативни услуги. Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца е изцяло отворена към новите технологии, мотиватор за търсене на знания, място за учене, модерен културен институт съчетаващ хармонията между традицията и модерното мислене.

Библиотеката е с модерна визия, с ясна перспектива за своето бъдеще в съвременния свят, като важен и значим за общностите културен, образователен информационен център, с високо квалифицирани библиотечни и информационни специалисти.

Днес библиотеката работи с 9 отдела и филиал в ж.к. „Дъбника”.

Мисията ни е да продължим да затвърждаваме позицията си на център за придобиване на дигитална и информационна грамотност, да привличаме интереса на младежите, тийнейджърите и подрастващите към търсене на знания и насърчаване на четенето сред децата.

И на 65 духът на града е библиотеката.

По случай празника екипът на Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца получи множество поздравителни адреси.

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. Сводна статистическа таблица за изпълнение на основни показатели за 2019 г.

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	268 636
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	5 313
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	73
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	66
5	Регистрирани читатели	Брой	5 009
	- под 14 години	Брой	2 222
	- над 14 години	Брой	2 787
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	138 313
7	Посещения - общо	Брой	229 741
	- в залите на библиотеката	Брой	90 131
	- виртуални - в уебсайтове на библиотеката	Брой	139 610
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2019 г.	Бр.зап.	4 656
9	Направени справки общо	Брой	23 928
	От тях - устни	Брой	14 411
	- писмени	Брой	131
	- авт. информационно търсене	Брой	12 909
10	Организирани масови прояви	Брой	410
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	243
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	12
	- посетени библиотеки	Брой	14
12	Щатен състав	Брой	26
13	Бюджет общо	Лева	464 084

2. Библиотечни инициативи през 2019 година

Изложби	**5**
Витрини по повод бележити дати и годишнини	**34**
Творчески вечери, срещи с автори, представяния	**14**
Конференции и фестивали	**5**
Краеведски разходки	**14**
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	**59**
Литературни четения	**48**
Представени презентации	**19**
Детско утро	**2**
Открити уроци	**55**
Артистични работилница	**30**
Демонстрации, обучения	**18**
Състезания, игри, конкурси	**75**
Дискусии	**22**
Кампании	**10**
Общо събития за 2019 г.	**410**

3. Бюджет на библиотеката по параграфи за 2019 година

Видове дейности	§§	Изразходвани средства:
Заплати и възнаграждение за персонала, нает по трудово и служебно правоотношение	**0100**	247 390
Други възнаграждения и плащания на персонала	**0200**	27 580
Осигурителни вноски от работодател	**0500**	50 136
Издръжка	**1000**	138 480
Платени данъци	**1900**	1222
Разходи за членски внос	**4600**	80
Придобиване на ДМА и НДА	**5200 5300**	3572
Общо бюджет		468 460